

Seat No.

Rayat Shikshan Sanstha's
Chhatrapati Shivaji College, Satara (Autonomous)
B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: October/November-2022
Political Science (Optional) Paper-III
POLO3: Political Process in India

Day and Date: Wednesday, 07/12/2022

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 In general, the proportion of criminals in Indian politics began to increase after decades.....
A) 1980 B) 1987 C) 1989 D) 1981
- 2 The Chief Election Commissioner is appointed for a year.....
A) 6 B) 7 C) 5 D) 9
- 3 In which article of Indian Constitution there is provision of the Election Commission ?
A) Article 326 B) Article 325 C) Article 324 D) Article 327
- 4 The electoral system in India is of a tier in nature.
A) Two B) One C) Three D) Multi
- 5 The Representation of the Peoples Act was done in the year -----.
A) 1947 B) 1952 C) 1961 D) 1973
- 6 In the United Progressive Alliance, which was in power from 2004 to 2014, there were Political parties.
A) 10 B) 12 C) 13 D) 16
- 7 The symbol of the Indian National Congress is -----.
A) Lotus B) Elephant C) Hand claw D) Fork and hammer
- 8 It is known as ----- that there was a coalition government in the country from 2004 to 2014.
A) Alliance government B) BJP C) United Progressive Alliance D) None of these

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 साधारणपणे भारताच्या राजकारणात गुन्हेगारांचे प्रमाण-----दशकानंतर वाढू लागले.
अ) १९८० ब) १९८७ क) १९८९ ड) १९८१
- 2 मुख्य निर्वाचन आयुक्त ची नियुक्ती ---- वर्षासाठी केली जाते.
अ) ६ ब) ७ क) ५ ड) ९
- 3 भारतीय संविधानाच्या कोणत्या कलमा मध्ये निर्वाचन आयोगाची तरतूद आहे ?
अ) कलम ३२६ ब) कलम ३२५ क) कलम ३२४ ड) कलम ३२७
- 4 भारतातील निवडणूक यंत्रणा..... स्वरूपाची आहे
अ) व्दी स्तरीय ब) एक स्तरीय क) त्रिस्तरीय ड) बहूस्तरीय
- 5 लोकप्रतिनिधी कायदा ----- या वर्षी करण्यात आला.
अ) 1947 ब) 1952 क) 1961 ड) 1973
- 6 2004 ते 2014 या कालावधीत सत्तेत असलेली संयुक्त पुरोगामी आघाडी मध्ये..... राजकीय पक्ष होते.
अ) १० ब) १२ क) १३ ड) १६
- 7 भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस या राजकीय पक्षाचे चिन्ह ----- आहे.
अ) कमळ ब) हत्ती क) हाताचा पंजा ड) विळा आणि हातोडा
- 8 2004 ते 2014 मध्ये देशात आघाडी सरकार अस्तित्वात होते हे ----- नावाने ओळखले जाते.
अ) आघाडी शासन ब) भाजप क) संयुक्त पुरोगामी आघाडी ड) या पैकी नाही
- 9 रोजगार हमी योजना गरिबी हटाव हरित क्रांती हे कार्यक्रम..... या राजकीय पक्षाने जाहीर केली.
अ) भारतीय जनता पक्ष ब) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस क) जनता पक्ष ड) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष
- 10 महाराष्ट्रामध्ये शिवसेना पक्षाची स्थापना ----- साली झाली.
अ) 1975 ब) 1966 क) 1999 ड) 2006
- 11 प्रादेशिक अखंडतेला सर्वात मोठे आव्हान ----- हे आहे..
अ) वंशवाद ब) दहशतवाद क) प्रादेशिकवाद ड) यापैकी नाही
- 12 42 व्या घटनादुरुस्तीने भारतीय घटनेच्या सरनाम्यात ----- ह्या नव्या शब्दाचा समावेश केलेला आहे.
अ) धर्मनिरपेक्ष ब) लोकशाही क) गणराज्य ड) प्रजासत्ताक
- 13 केरळ राज्यातील राजकारणावर-----जातीचा प्रभाव पडलेला दिसून येते.
अ) रेड्डी ब) कम्मा क) नायर ड) मुस्लीम
- 14 भारत हे ----- स्वरूपाचे राष्ट्र आहे.
अ) धर्माधिष्ठीत ब) धर्मनिरपेक्ष क) निधर्मी ड) यापैकी नाही

15 सध्या सामान्यतः ----- या घटकावरून प्रत्येक व्यक्तीची जात ठरली जाते.

अ) व्यवसाय ब) वंश क) वर्ण ड) जन्म

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 भ्रष्टाचाराचे निर्मूलन

2 मुख्य निवडणूक आयुक्तांची कार्ये

3 काँग्रेस पक्षाचे एकपक्षीय वर्चस्व (1952-1977)

4 जमातवाद

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 मतदारांवरती प्रभाव पाडणाऱ्या घटकांचा आढावा घ्या.

2 पक्ष व्यवस्थेचे बदलते स्वरूप सांगा.

3 प्रादेशिकता वाढीची कारणे सांगा.

4 भ्रष्टाचार निर्मूलनाचे उपाय सांगा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 भारतीय जनता पक्षाने 17 व्या लोकसभेत मिळविलेल्या यशाची कारणीमीमांसा करा.

2 भारताच्या संदर्भात 'धर्म आणि जातीयवादाचे राजकारण' यावर भाष्य करा.

Model Answer Paper

Rayat Shikshan Sanstha's
Chhatrapati Shivaji College, Satara (Autonomous)
B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: October/November-2022
Political Science (Optional) Paper-III
POLO3: Political Process in India

Day and Date: Wednesday, 07/12/2022

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 साधारणपणे भारताच्या राजकारणात गुन्हेगारांचे प्रमाण-----दशकानंतर वाढू लागले.
अ) १९८० ब) १९८७ क) १९८९ ड) १९८१

Option 1

- 2 मुख्य निर्वाचन आयुक्त ची नियुक्ती ---- वर्षासाठी केली जाते.
अ) ६ ब) ७ क) ५ ड) ९

Option 1

- 3 भारतीय संविधानाच्या कोणत्या कलमा मध्ये निर्वाचन आयोगाची तरतूद आहे ?
अ) कलम ३२६ ब) कलम ३२५ क) कलम ३२४ ड) कलम ३२७

Option 3

- 4 भारतातील निवडणूक यंत्रणा..... स्वरूपाची आहे
अ) व्दी स्तरीय ब) एक स्तरीय क) त्रिस्तरीय ड) बहूस्तरीय

Option 3

- 5 लोकप्रतिनिधी कायदा ----- या वर्षी करण्यात आला.
अ) 1947 ब) 1952 क) 1961 ड) 1973

Option 2

- 6 2004 ते 2014 या कालावधीत सत्तेत असलेली संयुक्त पुरोगामी आघाडी मध्ये..... राजकीय पक्ष होते.
अ) १० ब) १२ क) १३ ड) १६

Option 4

- 7 भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस या राजकीय पक्षाचे चिन्ह ----- आहे.
अ) कमळ ब) हत्ती क) हाताचा पंजा ड) विळा आणि हातोडा

Option 3

- 8 2004 ते 2014 मध्ये देशात आघाडी सरकार अस्तित्वात होते हे ----- नावाने ओळखले जाते.
अ) आघाडी शासन ब) भाजप क) संयुक्त पुरोगामी आघाडी ड) या पैकी नाही

Option 3

- 9 रोजगार हमी योजना गरिबी हटाव हरित क्रांती हे कार्यक्रम..... या राजकीय पक्षाने जाहीर केली.
अ) भारतीय जनता पक्ष ब) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस क) जनता पक्ष ड) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष

Option 2

- 10 महाराष्ट्रामध्ये शिवसेना पक्षाची स्थापना ----- साली झाली.

अ) 1975 ब) 1966 क) 1999 ड) 2006

Option 2

- 11 प्रादेशिक अखंडतेला सर्वात मोठे आव्हान -----हे आहे..

अ) वंशवाद ब) दहशतवाद क) प्रादेशिकवाद ड) यापैकी नाही

Option 3

- 12 42 व्या घटनादुरुस्तीने भारतीय घटनेच्या सरनाम्यात ----- ह्या नव्या शब्दाचा समावेश केलेला आहे.

अ) धर्मनिरपेक्ष ब) लोकशाही क) गणराज्य ड) प्रजासत्ताक

Option 1

- 13 केरळ राज्यातील राजकारणावर-----जातीचा प्रभाव पडलेला दिसून येते.

अ) रेड्डी ब) कम्मा क) नायर ड) मुस्लीम

Option 3

- 14 भारत हे ----- स्वरूपाचे राष्ट्र आहे.

अ) धर्माधिष्ठीत ब) धर्मनिरपेक्ष क) निधर्मी ड) यापैकी नाही

Option 2

- 15 सध्या सामान्यतः ----- या घटकावरून प्रत्येक व्यक्तीची जात ठरली जाते.

अ) व्यवसाय ब) वंश क) वर्ण ड) जन्म

Option 4

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 भ्रष्टाचाराचे निर्मूलन

Ans:

- 2 मुख्य निवडणूक आयुक्तांची कार्ये

Ans:

- 3 काँग्रेस पक्षाचे एकपक्षीय वर्चस्व (1952-1977)

Ans:

- 4 जमातवाद

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 मतदारांवरती प्रभाव पाडणाऱ्या घटकांचा आढावा घ्या.

Ans:

- 2 पक्ष व्यवस्थेचे बदलते स्वरूप सांगा.

Ans:

3 प्रादेशिकता वाढीची कारणे सांगा.

Ans:

4 भ्रष्टाचार निर्मूलनाचे उपाय सांगा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 भारतीय जनता पक्षाने 17 व्या लोकसभेत मिळविलेल्या यशाची कारणीमीमांसा करा.

Ans:

2 भारताच्या संदर्भात 'धर्म आणि जातीयवादाचे राजकारण' यावर भाष्य करा.

Ans:
